

Література:

1. Кононенко А.В., Смірнова Н.В. Податкові консультації як метод вдосконалення управління податковими зобов'язаннями малих підприємств. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2022. Вип. 8(41). С. 168-177. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8\(41\).168-177](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8(41).168-177)

2. Акімова Н.С. Організаційно-методичне забезпечення обліку і аудиту податкових розрахунків і платежів в системі інформаційного простору. *Operation and development management of economic entities in European integration conditions: information service, mechanisms, digitalization*. Collective monograph Publishing House of Academy of Silesia, 2022. С. 25-48. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/23302>

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ВІЙНИ: ЗМІНА ОРІЄНТИРІВ ТА ПЕРЕГЛЯД ПРИНЦИПІВ

Баєва Я.В., Шкуратова Д.О., здобувачі вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Бухгалтерський облік є невід'ємною складовою ефективного управління фінансами у будь-який період, включаючи час війни. У період війни, коли ресурси стають дефіцитними і управління фінансами стає складнішим завданням, бухгалтерський облік стає критично важливим для забезпечення ефективного використання обмежених ресурсів та контролю за фінансовими потоками. Він дозволяє урядам та організаціям точно відстежувати витрати, оцінювати фінансову стійкість та приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів для підтримки оборони та національної безпеки. Більш того, бухгалтерський облік надає можливість звітувати перед громадськістю та міжнародними партнерами про використання фінансів у військових цілях, що підвищує довіру та підтримку у міжнародному співтоваристві.

Організація обліку, його методика та порядок складання звітності, як логічний результату облікових процедур, в умовах війни відрізняється від обліку та звітності у мирний час рядом особливостей, а саме у воєнний час фінансові ресурси обмежені, тому бухгалтерам доводиться бути особливо обережними та ефективними у витрачанні коштів. З'являються нові видатки, пов'язані з обороною, ремонтом та відновленням пошкоджених об'єктів. Бухгалтерам доводиться відслідковувати ці видатки та ефективно управляти ними. Варто

* Науковий керівник – Руденко С.В., к.е.н., доцент

відмітити, що бухгалтерський облік у воєнний час вимагає більшого акценту на стратегічному плануванні, враховуючи специфічні потреби та завдання, пов'язані з обороною та безпекою країни. Бухгалтерський облік у війну стає не лише інструментом фінансового управління, але й ключовим елементом національної безпеки та стабільності.

Русин-Гриник Р., Балашов Г. зазначають: «...якщо підсумувати емпіричні дані різних країн світу, які охоплюють період від Першої світової війни до сьогодні, зокрема щодо особливостей обліку та оподаткування у період воєнного стану, то є підстави стверджувати, що такими особливостями є: 1) введення додаткових податків для розширення можливостей фінансування військових потреб; 2) введення податкових пільг і додаткових виплат для військовослужбовців і членів їхніх сімей; 3) посилення обліку за людськими і матеріальними ресурсами з метою їх залучення для задоволення військових потреб. Це може супроводжуватись обмеженням руху людей та транспорту в зоні воєнних дій, а також введенням обов'язкової військової служби для громадян; застосуванням систем квот на деякі види продуктів та матеріалів, які можуть бути використані для військових цілей, наприклад, метали, нафта та газ тощо; 4) накладення мораторію або певних обмежень на певні види діяльностей з метою уникнення надмірних ризиків і переорієнтації цивільного виробництва на виробництво товарів військового призначення» [1].

Вважаємо, виходячи з окреслених особливостей об'єктів бухгалтерського обліку у період війни, ключових принципах та підходах, спрямованих на забезпечення ефективного управління фінансами та ресурсами є:

- прозорість та достовірність інформації з орієнтацією на викриття корупції;
- економія та ефективність самого обліку та процесів, які від відображає;
- забезпечення оцінки втрат ресурсів від руйнувань у процесі військових дій;
- орієнтація на спеціалізовані звіти, які розкривають особливості воєнного часу;
- стратегічне планування для забезпечення національної безпеки та виконання оборонних завдань;
- проведення оперативних інвентаризацій після звільнення територій та суб'єктів господарювання від загарбників.

Отже, бухгалтерський облік в період війни виступає ключовим інструментом управління фінансами та ресурсами, забезпечуючи ефективне використання обмежених коштів та контроль за їхнім витрачанням. У цих умовах особливу вагу набувають прозорість, стриманість та спеціалізовані звіти, що відображають витрати на оборону та відновлення. Організація бухгалтерського обліку вимагає стратегічного планування та посиленого контролю, щоб забезпечити національну безпеку та стабільність в умовах воєнного конфлікту.

Література:

1. Русин-Гриник Р., Балашов Г. Характеристика воєнного стану як особливого середовища в контексті змін обліку та оподаткування. *Економіка та суспільство*, 2023. Вип. 53. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-18>
2. Бірченко Н.О., Руденко С.В., Ряснянська А.М. Обліково-аналітичне забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Вип. 13. С. 191-197.
3. Василюшин С., Ступницький Є. Окремі аспекти впливу воєнного стану на облік діяльності бізнес-суб'єктів. *Облік діяльності бізнесу в умовах воєнного стану: новації – 2023*: збірник матеріалів Першого бухгалтерського воркшопу-стажування (26 жовтня – 03 листопада 2023 р., м. Київ, ТДВ «Інститут обліку і фінансів», ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів та фінансистів АПК України»). Київ : ННЦ «ІАЕ», 2023. С. 20-22.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Бержанір І.А., кандидат економічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7035-1170>

Ефективність діяльності підприємства залежить від організації бухгалтерського обліку та налагодження інформаційних потоків з метою задоволення потреб керівників компанії та її контрагентів.

Організацією бухгалтерського обліку витрат слід вважати комплекс заходів, спрямованих на налагодження облікової системи підприємства як структурного елементу інформаційно-комунікаційних зв'язків у системі управління всією діяльністю підприємства та її елементів, зокрема, процесу виробництва, виробничих витрат та собівартості продукції [1].